

Ese de două ori în septemana: Joi-a și Duminică; era când va pretinde importanta materialului, va eși de trei și de patru ori în septemana.

Pretul de prenumeratiune.
 pentru Austria:
 pe anu întregu 8 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 4 fl. v. a.
 „ patrariu 2 fl. v. a.
 pentru Romania și strainatate:
 pe anu întregu 12 fl. v. a.
 „ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationg. asse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespond. intiale, ce primescu Redactiunea, administratiul ea seu speditiur'a; câte vor fi nefrancate, nu s'e vor primi, era cele anonime nu s'e vor publicá.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se respunde câte 7. cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului câte 80 c. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 2 sept. n. 1871.

Abia scriserami datulu „2 septembrie“ si ca unu fulgeru ne strbatu prin inima aducerea a minte de insemnatatea istorica a acestei dile fatale pentru Francia — nu! — pentru intréga Europa. Si cine este acel'a care se nu fia consternatu la amintirea acestei dile, cine este acel'a alu carui sufletu, aducendu-si a minte de catastrofa de la Sedan intemplata in 2 sept., se nu se intristiede si se nu recugete la consecintiele aceleia? Cu diu'a de la Sedan candu 80.000 de luptatori francesi, tradati de unu afurisitu Cesare, au capitulatu si prin acésta capitulatiune s'a stersu nimbulu gintei latine, cu acésta diua s'a inauguratu epeca de desperatiune si amaru a popóraloru. Adeveratu ca atunci a caditu de pre tronu si despoticu Cesare alu natiunei francesi, dar Cesarelui de la Paris, despotulu francesiloru, a urmatu celunordicu, Cesarele nemtiescu, de care tremura lumea si de frica caruia se vœra si se tanguiescu popórale Europei. Dar ca anu pre acestu tîmpu, lumea credea si sperá ca natiunea francesi — desi tradata colossulu nemtiescu — totu va eși invingátoria din infricosiatulu resbelu, reprezentandu ea dreptulu, dreptatea si adeverulu. Anu pre tîmpulu acésta deci mai avea lumea celu putienu sperantia pentru triumfulu causei drepte, causei popóraloru, astadiinsa, dupa unu anu de triste evinente si amare insielatiuni, astadi nu mai este nici sperantia, nici mangaiare pentru viitoriu, cãci Francia se sbuciuma in ghiarele jafutiurului némtiu, era „resbunarea“ ei este inca de parte, si Ddieu scie, cine va ajunge acelu fericitu tîmpu candu Francia republicana si va realisá acésta santa resbunare a sa, carea este resbunarea dreptulu contra fortiei!

Dar se nu desperamu ci se credemu inca in virtutea si vengiositatea Franciei si se vedemu ce face ea astadi, respective reprezentantia ei din Versalia. Proieptulu lui Rivet pentru pro-

lungirea essecutivei lui Thiers presentatu Camerii in 28 aug. si modificatu de ministrulu de justitia Dufaure, precum amintiramu in nrulu trecut, s'a primitu cu o imponenta maioritate de voturi. Partid'a drépta se fia forte indignata pentru proclamarea lui Thiers de presiedinte alu republicei, cãci prin acésta densulu prejudeca viitorulu carele — dupa parerea monarchistiloru — ar fi alu Monarchiei. —

Totu dilele trecute s'a dechiaratu Adunarea natiunala de constituanta, macar ca Gambetta cu unii deputati radicali au protestatu cu multa dibacia contra acestei dechiaratiuni, si contra careia este si intréga partea de média-di a Franciei, carea pretinde ca Adunarea de facia se se dissólva si se se aléga un'a cu caracteru constituantu, cãci cea de facia s'a alesu numai pentru incheierea paci cu Germania. —

Reorganizatiunea armatei francesi face progresu. In câteva dile se vor incepe lucrarile pentru redicarea intarituriloru pre naltimel de la Chatillon si in alte locuri de insemnatate strategica. Astfelu Francia se apuca seriosu de reorganizarea armatei sale, cãci in acésta se concentrédia sperantia ei pentru resbunare.

In constelatiunea europeana de astadi, ce face Italia, respective galantomulu ei Victor Emanuel?

Pricepe-si acésta missiunea ce o are a indeplini ca suveranulu Italiei unite facia cu Europa si mai alesu facia cu gintea latina, candu germanismulu se opintesce din tóte poterile sale colosale contra latinismulu? Audita, intiele'sa Italia sublim'a ideia emisa de catra colon'a lui Traianu de la Istru pentru unu congressu panlatinu? Aceste intrebari ni venira in cugetu candu audiramu ca in Aliantia defensiva si ofensiva ce s'a proieptatu intre Austria si Germania si in 5-7 sept. n. se va intari de amendoi imperatii, ar figurá — ca appendice — si Italia, serman'a, retacit'a

de ea! Si acésta asociare a ei se motiveza cu asigurarea contra unui atacu eventualu in viitoriu — din partea Franciei! Astfelu — prespunendu ca faim'a nu va remane numai faima — Uniunea tripla pentru sustinerea paci europene (?) ar fi fapta implinita.

Dar bine sciundu ca popórale nu sunt de identificatu cu stepanitorii lor, nu vomu face imputarile grele poporulu italianu, ci guvernulu nepotintiosu alu seu si „galantomulu“, carele se lasa ca Bismark se-lu porde de nasu. Italia astadi nu are barbati mari, par' ca spiritulu lui Machiavelli, alu lui Cavour si altoru diplomati mari ai sei a parasit'o pentru totdeun'a. Tóte le ar fi crediutu lumea de possibile, numai o Aliantia a Italiei cu Germania si Austria — nu, cãci acésta aliancia nu este a paci — precum pretinde mincinosulu si ciniculu Bismarck, — ea este contra Franciei, contra dreptulu popóraloru, contra paci eterne, cãci acésta Aliantia va nasce o alta Uniune tripla: Francia, Anglia si Russia, apoi aceste Aliantie vor se asecure pacea?

Guvernulu ungurescu si prelatii magiari catolici — infaliblisti.

O s'o patiasca eruditulu ministru Pauler cu — ungurii! De câteva dile in cocia se colportéza faim'a si — dupa cum ne asigura o foia magiara — o faima basata, cumca dlu ministru va fi trasu la respundere naintea dietei pentru neloiat'a sa atitudine facia cu episcopii infaliblisti, adeca cu prelatii, episcopii si alt' creatori ai bisericii catolice, cari, desi in conciliulu de la Roma figurau intre opositionali, astadi recunoscu pre pap'a de infalibilu, ilu facu Christosu adeveratu dupa trupa si dupa spiritu. — Ddieu si omu! cãci numai lui Ddieu senguru i se cuvine infalibilitatea, numai Ddieu nu smintesce — omu de candu e lumea, n'a fostu infalibilu! — Si in butulu acestui scandalu, eruditulu si luminatulu ministru Pauler — spre uimirea nóstra si a lumii — se por-ta facia de numitia iesuiti atãtu de cu indulgentia si nu li se opune de felu, precum ar pretinde interesulu statulu si precum pretinde espresu placetulu regiu (dreptulu regelui d'a luá sub re-

visiune ori ce acte ale bisericii nainte de publicarea lor si in casu de neincuviintiare a nu le publicá) — o impregiurare ne mai pomenita in o tiéra constitutiunala!

Ministrulu Pauler de astadi a fostu Aristotele universitati din Pesta, este unulu dintre invetiatiu cei mai mari ai natiunei magiare, — se póte óre ca miscarile ce le-au produsu scamatoriele iesutiloru in intréga Europa si cu deosebire in senulu bisericii rom. catolice se-i fia romasu necunoscutu? Se póte óre ca unu barbatu ca densulu se nu respinga cu geniulu seu ageru unu afrontu atãtu de degradatoriu pentru demnitatea omenesca? Ce este adeverat'a causa a indulgentiei sale facia cu publicarea dogmei de infalibilitate in Ungaria?

Ori câte intrebari vomu pune si ori câte respunsuri ni se vor dá, — numai unulu este adeveratu, acéla ca caus'a din care ministru Pauler se aréta atãtu de indulgent — am poté dice indiferente facia cu publicarea numitei dogme, nu este si nu pote fi alt'a decãtu numai si numai politic'a ungurésca, politic'a de astadi a vestitulu Andrassy.

Cum — va eschiamá on. cetitoriu — cum se póte ca politic'a ungurésca se partinésca o dogma ce este spre rusinea spiritulu omenescu, ce impedece mersulu progressulu si alu carui scopu este d'a tiené lumea in intunereculu evului mediu, in intunereculu traditiunali alu catolicismulu? Acésta — si va respunde iubitu cetitoriu — acésta nu este, nu póte se fia caus'a indulgentiei ministruului de culte facia cu insolentia prelatiloru.

Si totusi caus'a este numai si numai politic'a stepanitoriloru de astadi. Éta cum.

Suntemu aprópe de incheierea dietei 1869/72. Miscarile între partide pentru alegerele dietali viitorie au si inceputu a se observá in diaristica. Diaristic'a magiara opositionala adeca de vr'o luna si mai bine vestece in tonu profeticu caderea guvernulu lui Andrassy si triumfulu opositionei, daca acésta se va fusiuná. Si fiindu ca aceste profetiri ale opositionei n'au sunatu ca in pustia, ci o mare parte a poporulu se aréta entusiasmata in aspectulu profetiei epoche de auru pentru opositione, — guvernulu actualu vedindu-se in adeveru periclitatu in assistintia sa si desparatu pentru viitorulu

FOISIÓRA.

Doi feti cotofeti

Doi copii cu perulu de auru.

Povéstã popularã romãna, publicatã

de Dr. At. M. Marienescu.

Amiculu Simeonu Manginea.

„Gebt mir Märchen und Rittergeschichten; da liegt doch der Stoff zu allem Grossen und Schönen.“

Dati-mi poveste (basme) si intemplari despre vitezi (cavaleri); cãci in acésta e materia pentru totu ce e mare si frumosu.

Literatura despre doi feti cotofeti.

In oct. 1870 dandu de povestele publicate de Dlu Fundescu, am fostu suprinsu de frumsetia lor, si aflandu marirea lor am publicatu sub titlu „Descoperiri mari“ in Albina pe langa explicatiuni „Fela din Dafinu“ in nrulu 16, „Fetu frumosu cu perulu de auru“ in nr. 17, si „Dafinu imperatulu“ in nr. 48, era in Familia „Piticoti“ nr. 34 din 1871. Vinu acuma de a publicá pe „Doi feti

cotofeti,“ o povéstã dintre cele mai frumoase si de insemnatate, prelucrata dupa mai multe esemplarie, mãi din tóte tierile romane.

Ce e tristu, e ca mai antaiu a fostu publicata in limb'a nemtiesca, pentru ca la noi unii nu pricepu insemnatatea povestelor, si altor'a nu li pasa de lumea romana.

Dlu Arthur si Albert Schott au tiparitu „Walachische Märchen“ (Poveste romanesco) inca la an. 1845, in Stuttgart. Aceste sunt culese din pregiurulu Oravitiei in Carasiu. Sub nr. 8. publica „Die goldenen Kinder“, adeca copii de aur, si dice ca povéstã e dictata de parintele Mihaiu Popoviciu, adeca din fontana romana.

Schott dice in prefatiune: „Poesiele stravechie ale unui poporu, a carui sórte e impletita cu a fratiloru din Italia si Grecia, si dóra si cu a celtiloru, afla resunetu la traditiunile despre dieii anticitatiu etc.

Dlu Josifu Haltrich, unu profesoru la gimnasialu din Sigisióra in Ardélu, a tiparitu: „Deutsche Volksmärchen aus dem Sachsenlande in Siebenbürgen,“ adeca „Poveste populare nemtiesco din tier'a sasésca in Transilvania“ la an. 1856, in Berlinu.

Povéstã sub nr. 1. e „Die beiden Goldkinder,“ adeca „Amendoi copii de auru“. Haltrich precum se vede o tiene de sasésca, pana ce Schott cu 11 ani mai nainte o publicá de romanésca.

Fu am cetitu si studiatu cele 78 de poveste publicate de Dlu Haltrich, si între ele

am aflatu vro 15 romane, si de voiú avé tîmpu si tipariu, voiú dovedi acésta. Tóte cele poetice si frumoase sunt romanesco, si tóte cele cu idei de interesu moralu sunt sasesci. Motivulu supremu de dilectiune.

Dlu Haltrich in not'a din prefatiune dice: „E de gelitu, ca pe langa tóta indemnarea prin J. K. Schuller („Über die romanische Volkspoesie“) inca nu s'a aflatu nici unu romanu cultu . . . ca se redice in modu scientificu si criticu tesaurulu mari spirituale ale poporulu romanu — din poesia si poveste.

Dlu G. Vegezzi Ruscalla, italianu siamiculu romaniloru, a tiparitu in Turinu (Italia) la an. 1858 o povéstã popularã romãna din Moldavia, „Infilzatevi margherite“ = „Infirmitate margaritarie,“ tradusa de pre unu esemplariu de la Dlu Vasiliu Alessandri.

J. C. Fundescu, la an. 1867 a publicatu in Bucuresci: „Basme, poesie“; sub nrulu 5 are o povéstã „Insirite margarite“.

Dlu Dr. Atanasiu Siandoru, profesoru de preparandia in Aradu, mi-a tramisu de la DD. preparandi mai multe poveste, între acestea de la Ioane Radovanu, nascutu in Dubosu, com. Temisiórei, si „Doi feti cotofeti.“

Tóte aceste esemplarie sunt identice, totu aceeași povéstã; variatiunile particulare inca au interesu, deci le voiú impartasi si esplicá si acelea. —

Reintornandu la motivulu citatu, vreu se dicu, ca romanii nu vor avé literatura caracteristica natiunala daco-romana, pana nu

vor fi culesu tóte poesiele, povestele, datinele si superstitiunile romane, — pana poetii si literatii nu vor inzestrá epopeiele, legendele natiunei cu astfelu de idei, pana nu vor prelucrá acestu materialu, si nu vor avé opuri scientifiche despre mitologiã daco-romana.

Publicarea de „Descoperiri mari“ si a povestei presinte am de scopu ca se indemnã lumea romana la acestu lucru, — séu barem aretandu calea se-mi facu detorintia.

Si fiindu ca amiculu meu Mangiua a indemnatu cu tóta imim'a pe toti pe carii i-a intelnitu, ca se culega materia popularã, si se spriginésca intreprinderea mea, ilu afu de demnu, de a-i dedicá pe acésti copii de auru.

II. Povéstã

„Doi feti cotofeti

Doi copii cu perulu de auru.“

A fostu unu imperatu poternicu, si a cãletoritu prin tiéra, si a veditu trei fete forte mandre culegendu la canepa. 1)

Fetele inca ilu bagara de séma si-lu cunoscura, si atunci cea mai mare a disu: „De m'ar luá pre mine imperatulu de nevéstã, a-si tiené cas'a cu pane.“ Cea mediloco a disu: „De m'ar luá pre mine imperatulu de nevéstã, a-si face camesia frumoasã de fuioru, si a-si tiené cas'a cu pandia. Éra cea mai mica a disu:

*) Schiller. Schillerleben von Gust. Schyab, Stuttgart 1841. p. 624.

sen politicu, a trebuit să se ia sila la prețurile rom. catolica, carea de candu esista ea, pururia a fostu — nu fidela stepanirii — precum se esepetorédia densa — ci vamesia, fari-seica, pentru a si ajunge afurisite ei scopuri iesuitice. Si guvernulu magiaru, practic si isteti, cum este elu, si-a cunoscut bine aliatulu, căci preotimea rom. catolica pre langa tota scaderea vediei sale naintea classelor inteligente, a supr'a poporului ce credea tôte orbisiu, si astadi mai are mare influinta, crediendu bietulu de elu că — numai preotimea rom. cat. este tramisa de la Ddiu si că numai biseric'a cat. unica este mantuitória, că tóta lumin'a si totu adevêrulu vine si nu pôte pureede de altu unde decâtu numai de la Roma. Astfelu fiindu, istetiulu nostru Andrassy scie ce ajutoriu eficace i pôte tinde preotimea catolica la alegerile viitorie dietali prin influinti'a sa a supr'a poporului alegatoriu. S'a intelesu deci — precum suntemu informati — inaltulu nostru guvernulu cu luminatii prelati catolici si — si-a datu invoirea muta la publicarea nouei dogme, dar sub conditiunea ca luminat'a preotime se se doblige a agitá la alegerile viitorie dietali in folosulu reeserei guvernului, se aiba insolentia a predicá de pre cancela că numai guvernulu de facia este, numai acest'a pote se fia pacea si regeneratoriulu patriei. Prin acest'a contielegere deci guvernulu — dupa a sa parere — si-ar fi ascuratu din capulu locului triumfulu in alegerile pentru diet'a 1872/74. Astfelu guvernulu magiaru ar fi liniscitu, legandu-se in dulcea sa sperantia d'a mai stepani tier'a cãtiva ani, — prelatii catolici inca au reportatu unu nou si inca unu mare, unu splendidu triumfu a supr'a tierii prin publicarea si invetiarea spurcatei dogme de infalibilitate. Astfelu ambele parti pactatõrie ar fi dobenditu ce au doritu, ce a fostu scopulu aliantiei lor.

Dar „alu bata-lu crucea“ nu dorme, nu dá pace guvernului se-si trãiesca lume alba, opozitiunea magiara, acestu diavolu pre capulu guvernului — precum o proceci iesuiticulu „M. Allam“ — vre odata cu capulu se trentesca cabinetulu actualu si se se naltia ea la carma! si fiindu că ea in pactulu guvernului cu influenti'a preotime catolica vede o mare pedeca pusa realsarii dorintiei sale, arunca insulte preste insulte, injurie preste injurie a supr'a ministrului Pauler.

Ministrulu Pauler este unu barbatu cultu, unu barbatu de cultura moderna, barbatu intieptu si dreptu, căci a supu lapte din peptulu maicei sale romane, — nu potemu deci prespune si nu potemu crede că densulu ar fi de capulu seu atãtu de indulgentu facia cu publicarea dogmei de infalibilitate, ei credemu că elu este constrinsu a se portá astfelu pana candu va se remana ministru, căci ministrulu presiedinte nu e unu omu pré consciintiosu si crutiatoriu, elu face presiune a supr'a taturora numai ca se-si asecuru viitoriulu seu politicu.

Acest'a, politic'a nalta a dlui Andrassy

deci este caus'a că diurnalistic'a magiara guvernamentală, desi condamna dogm'a de infalibilitate, totusi scusa atitudinea guvernului facia cu impertinentii prelati si episcopi magiari rom. catolici, acesti farisei, vamesi, trentori si insielatori ai lumei de candu li se datésa originea. Ne mirãmu insa, cum de primu-presiedintele guvernului nostru, dl. Andrassy, ca unu barbatu de statu isteti si espartu, nu scie ori că nu vre se scia — si atunci ilu compativimim — cumea o politica, ale carei principia nu pureedu din ideia, natur'a si essentia statului, o politica ce se baseda pre o aliantia cu iesuitii si trentorii catolici, o astfelu de politica contra principioru urui stata de dreptu nici odata si nicairi n'a fostu durabila, ei a fostu, este si va fi in veci condamnata de unu poporu ce aspira la salute, adevêru si dreptate.

Pesta, in 28 Aug. 1871.

Aflandu-me la Pesta pentru interesele poporului nostru, m'am interesatu intr'altelu si de diurnale. Acest'a interesare diu urma mi-a inmultitu cerculu esperiintieloru; am aflatu că diurnalele de prin capitale, candu facu vre unu estrasu din diurnale de provincia nu se marginescu a estrage ceea ce contienu ceste din urma, ci scamotésa materialulu datu dupa bunulu loru placu si-lu plasmuescu intocmăi ca gramaticii nostri cei rei, cari nu-si batu capulu a pune in reguli ceea ce se afla in limb'a poporului, ci fabrica ei insisi reguli noue-cu totulu straine limbei nostre, — asia încãtu apoi ensisi se mira, că materialulu limbei nu se acomodésa reguleloru create volnicesc. „Federatiunea“, pe care in caus'a Brasiovului o luase gur'a pe dinainte si spusese atâtea, câte apoi n'a fostu in stare se dovedésca nici dupa ce a fostu provocata privatu si publicu prin diurnale, acestu organu, carele ar dori, pe facia se tréca de celu mai mare romanu, ce face elu? Éta ce! Diurnalulu magiaru din Brasiovu „Nemere“ dice că fiindu Esc. Sa ministrulu Slavy la Brasiovu, suborisulu l'ar fi inviatu la Zernesti, ca se véda, ce radecini a prinsu infratirea din Brasiovu si se se convinga, că poporulu romanu nu se sfiesce a-si descoperi sinceru si nemultiamirile sale. „Federatiunea“ ca se faca mai mare éclat dice, că l'asi fi chiamatu se véda, ce aeru liberu respira Romanii din Zernesti de candu cu infratirea din Brasiovu.

Eu pe ministrulu l'am inviatu, pentru că in Zernesti si in pregiuru se afla mai multe stabilimentu curatu romanesci — fabrici cu deosebire, — cari cadu in resortulu acestui ministru. Am vrutu se-i aretu, că poporulu nostru este pe o trépta mai naintata de cultura; decâtu cum va fi avutu ministrulu ocaziune d'a-lu cunósce, si se lu convingu că candu e vorb'a de nemultiamirile poporului romanu, acelea nu provinu numai de la inteligentia, ci că chiar poporulu insusi le dá pe facia, déca are ocaziune a se intelpi cu aceia, dela cari astépta elu vindecarea reului. Si acest'a a fostu si cu-

prinsulu cuvintelorule mele, cu cari m'am adresatu catra densulu.

Mai departe dice „Federatiunea“ că stã se apara o fóia „romanu guvernamentală“ in Brasiovu. Da! Sciu si eu, că inca de multu a fostu vorb'a de edarea unei foi noue romanesci in Brasiovu, fiindu că i s'a semtitu lips'a, care astadi a devenitu mai urgenta cu atãtu mai tare, încãtu acest'a lipsa a constat'o si Romanii altoru tienute din Transilvania, — dar nu fóia guvernamentală, — pentru că nã nu ni trebeu ajutoriu banalu de la guvernulu, nici nu voim se o punemu la dispusetiunea volnica a unei persone seu partide, ci dorim a-i dá o direptiune politica curatu romanescă.

Buna seu rea va fi politic'a ce vomu eroi-o, acest'a va dovedí viitoriulu: dar noi sperãmu, că serviciile, ce se voru face natiunei si patriei, vor fi mai multu spornice, decâtu ale Federatiunei, carea in privinti'a folosului positivu prestatu natiunei se nu se créda nici o data, că se pôte mesurá cu „Telegrafulu romanu“, de care-i place a se legá cu atãta emfasa.

J. Metianu.

Conchiamare.

Nr. 431. scol/ 1871.

Invetiatorii scólorulu poporali gr. or. din districtulu Oradii sunt conchiamati la conferintiã invetiatoresci cercuali pe dí'a de 15. sept. stilulu vechiu an. cur. si a nume:

Invetiatorii din cerculu I. alu Oradii, sub inspectoratulu dlui Simeone Bica, vor tiené conferintiã in Orade, avendu de comisari consistoriali pre dd. invetiatori Georgiu Horvatu si Petru Vasiadi.

Invetiatorii din cerculu II. de Orade, sub inspectoratulu dlui Georgiu Rozvanu, vor tiené conferintiã in Tulca, avendu de comisari consistoriali pre dd. invetiatori Simeone Pagubanu si Josifu Jos.

Cerculu III. de Orade, inspectore dlui Vasiliu Papu, va avé conferintiã in Ripa; comisari consistoriali sunt dd. invetiatori Meletiu Marginénu si Joane Guiu.

Invetiatorii din protptulu Luncii, sub inspectoratulu dlui Gavriilu Netu, vor avé conferintiã in Dernisiora; comisari consistoriali sunt dd. invetiatori Teodoru Suciu si Mihailu Titiasiu.

In protopresbiteratulu Pestesului, inspectore dlui Joane Fassia, conferintiã invetiatoresca se va tiené in Sacadatu; comisari consistoriali sunt dd. invetiatori Ioane Avramu si Joane Buha.

In protopresbiteratulu Pomezului, inspectore dlui Ambrosiu Marchisiu, conferintiã invetiatoresca se va tiené in Ceisiora; comisari consistoriali sunt dd. invetiatori Nicolau Ciaviciu si Florianu Papu.

In protopresbiteratulu Beliului, inspectore dlui Josifu Marchisiu, conferintiã invetiatoresca se va tiené in Beliu; comisari consistoriali sunt dd. invetiatori Paulu Gavrilete si Vasiliu Motiu.

Invetiatorii din protopresbiteratulu Meziadului si din alu Beiusiului, vor tiené conferintiã la olalta in Beiusiu; comisari consistoriali dd. invetiatori Petru Bogdanu si Georgiu Stefanu.

Acei domni invetiatori cari s'au numitu de comisari consistoriali, sunt pofiti a se infacisiã in Orade la casa consistoriala pe 30. aug. st. v. ca se primésca instructiunile necesaria.

Pe numit'a dí'a de 15 sept. v. sunt provocati a se infacisiã la conferintiã toti dd. invetiatori. Cei impededati de a se infacisiã, vor trebut se documinte comisariiloru cons. caus'a impededarii.

Orade, 9 aug. v. 1871.

Consistoriulu gr. or. din Orade.

Publicatiune.

Nr. 121 si 122 scol.

Conformu determinatiunei §-lui 130 din Statutulu org. bis. si pe bas'a decisiunei Sinodului eparchialu din 23 aprile 1870 nr. prot. 80. Senatulu scolaru alu Consistoriulu diecesei Caransebesiului, ca Inspectoratu supremu alu scólorulu confesionale gr. or. din diecesa a dispusu, ca si in feriele anului scolaru curentu se se tienã conferintiã invetiatoresci in tôte districtele ei scolare.

In urm'a acestei dispuneri sunt denumiti de comisari scolari:

1. Stefanu Lipovanu, invetiat. la scól'a cap. conf. din Lugosiu, pentru districtulu scolaru din provincialulu protteratulu Caransebesiu, cu loculu de conferintiã Zagujeni;

2. Joane Oprea, invetiat. la scól'a elem. conf. din Ezerisiu, pentru districtulu scolaru alu protopresbiteratulu Lugosiului, cu loculu de conferintiã orasiulu Lugosiu;

3. Pavelu Gaitovicu, invet. la scól'a elem. conf. din Mircovetiu, pentru districtulu scolaru alu Fagetulu, cu loculu de conferintiã Fagetu;

4. Josifu Novacu, invet. la scól'a elem. confes. din Oravitia mont. pentru districtulu scolaru alu Jebelului cu loculu de conferintiã Buziasin;

5. Ilie Istvanu, invet. la scól'a elem. confes. din Sipetu, pentru districtulu scolaru alu protopresbiteratulu Ciacovei, cu loculu de conferintiã Ghiladu;

6. Aureliu Draganu, invet. la scól'a elem. conf. din Ghiladu, pentru districtulu scolaru alu protopresbiteratulu Versietului, cu loculu de conferintiã Costeiu seu Retisioru;

7. Martinu Tiapu, invet. la scól'a poporala confes. din Fizesiu pentru districtulu scolaru alu protopresbiteratulu Bisericeii-albe, cu loculu de conferintiã Vranutiu.

8. Vasiliu Nicolescu, invet. la scól'a cap. conf. din Lugosiu, si presiedinte alu reuniunei invet. pentru districtulu scolaru alu protopresbiteratulu Oravitiei, cu loculu de conferintiã Oravitia-montana.

9. Joane Marcu, invetiat. la scól'a conf.

„Déca m'ar luá pre mine imperatulu de nevêsta, i-asi face doi feti cotofeti, — doi copii cu perulu de auru.“

Imperatulu le-a auditu bine pe tôte, si s'a miratu de asiã cuvinte, si a tramisu de locu pe slug'a sa la ele, ca se le intrebe, că carea a cui fêta, si slug'a a intrebatu si a spusu imperatului, si imperatulu le-a luat in scrisu cum le chiama, si s'a dusu a casa.

Imperatulu ajungendu a casa, a scrisu scrisóre la fêta cea mai mica si a adus'o la elu si s'a iubit u cu ea, si fêta a remasu grea, si imperatés'a s'a maniatu.

O data imperatulu a plecatu la venatu, si a lasatu pe imperatés'a a casa cu fêta cea frumósã, si a priritu imperatés'e, ca decumva fêta va nasce in acelu timpu, se aiba grige de ea.

Cand u ajunsu timpulu nascerii, fêta ne mai dedata, a intrebatu, că cum se nasce, ér imperatés'a i-a respunsu: „Sui-te in podu, că asiã e rondulu pe la noi, si eu voiu tiené ciurulu ca se sprigionu prunculu!“ Si fêta a ascultat'o si s'a suitu si a nascutu doi feti cotofeti seu doi copii cu perulu de auru. 2)

Imperatés'a s'a miratu de asiã copii frumosi, de auru, si i-a fostu mania, si a cugetatu că cum se sufere ea copiii dragutiei in casa.

Tocmai atunci o catiea din curtea imperatului a fetatu doi catiei, si imperatés'a a luat u copiii de auru si i-a iugropatu in bali-

gariu (gunoiu), si a pusu catieii in patu langa fêta. —

In acéa séra imperatulu s'a re'ntorsu de la venatu, si a intrebatu: „Dar nascut'a si ce a nascutu fêta?“ ér imperatés'a a respunsu: „Du-te se vedi ce a facutu fêta cea frumósã si marétia!“

Imperatulu asteptá doi copii cu perulu de auru, precum dicea fêta, — dar candu a veditu catieii, s'a superatu si a batutu fêta si a pusu catieii se o suga, si nu i-a datu de mancare nici ca unui cersitoriu, si 5—6 ani a tienut'o asiã.

Cei doi feti cotofeti erau ingropati aprópe de mam'a lor u, si din ei au resaritu doi bradi fórte frumosi, de auru, si curendu au crescutu nalti. De câte ori esiã imperatulu in curte, bradii i se inchinau cu verfurile pana la pamentu, si candu venia imperatés'a, se inaltia catra ceriu, încãtu abia li se vedea verfurile, si candu vedeau pe mam'a lor u plangeau la olalta, si se mangaiau la olalta.

Imperatulu s'a miratu multu de bradii frumosi de auru, si nu a sciutu tain'a, si de bucuria mare a chiamatu si pe alti imperati si crai ca se véda, ce arbori au crescutu in curtea lui. —

Imperatés'a nu mai potea de ciuda pe bradi, si pricepea că din copii au crescutu bradii, si a disu imperatului: Bradii acestia nu sunt de semnu bunu in casa nostra, pentru că resarira nesaditi si in balezariu, si trebuie se-i taiãmu si se facemu paturi frumósé din ei!

Imperatulu nu s'a invoitu, dar imperatés'a ne'ncetatu ilu càraia, si imperatulu dupa multa vreme si vorba a taiatu bradii si a facutu paturi din ei, si imperatulu s'a culcatu in unulu, si imperatés'a in altulu. 3)

Intr'o nópte, imperatulu a adormitu greu, dar imperatés'a ér deşteptata. Atunci paturile inceputa a vorbi, si a intrebatu unulu pe altulu: Frate! dar greu ti-e tie? érã patulu celalaltu a respunsu: Ba! mie nu mi-e greu, căci pe mine jace ta'ta; — dar cum ti-e tie frate? ti-a fi greu?

„Cum se nu-mi fia greu! — respunse celalaltu patu, — căci pe mine e culcata bu-liandr'a de mastioia, ca o nepasta grea. 4)

Imperatés'a a auditu si s'a spariatu, — si s'a temutu că le va audi si imperatulu, si se va intemplá reu.

Pentru acest'a, imperatés'a inca manodi, a prinsu gura mare la imperatulu, si a disu: Inzedar ai facutu paturi din bradi, pentru că eu nu me potu odihni, si am visuri rele, si me temu că se intempla ceva in casa nostra, ci se tai paturile si se le bagi in focu!“

Imperatulu nu s'a invoitu, dar n'avea ce se mai faca, si a taiatu paturile si le-a aruncatu in focu, érã imperatés'a a pazitu pana a arsu si tóta iesci'a.

Dar dintr'o data au saritu doue schinteie, si au esitu pe cosiu in susu, si au caditu in teritiéle, ce le mancau oile in curtile imperatului, si o óia a mancatu schinteiele si a remasu de fetatu.

O data se dedú de scire imperatului, că o

óia a fetatu doi mei, cu lana de auru de stralucia tóta curtea, si asiã de frumosi, de nu se mai aflã in tóta lumea. Imperatulu a grabitu indata ca se-i véda, si meii sariau de bucuria si cureau naintea lui si i se inchinau, si sarutau picioarele imperatului, érã candu venia imperatés'a, meii fugiau si se ascundeau de ea, dara ea pricepea. —

Me rogu se ascultati, că povést'a de acó innainte mai este! (Povestitoriulu de la sine adauge de acestea ca se atraga atentiunea.) Imperatulu atunci a adunatu érã pe toti imperatii si craii, si pe toti boierii, si s'a strinsu tóta lumea la elu, si toti se mirau si diceau, că ce lucru minunatu are imperatulu!

Imperatés'a trãia totu nepaciuita, o mustrá sufletulu, si s'a temutu că imperatulu totu si cugetá la copiii de auru, si a disu catra elu: „Mi s'a si uritu de atãta omu ce s'a adunatu ca se véda meii; taia meii, căci se vor necagi alti imperati a supr'a ta pentru lan'a de auru, si-ti vor face reu!“

„Cum asi poté se prepadu eu asiã lucru minunatu?! respunse imperatulu.“

Imperatés'a mai cerú de trei ori ca se-i taia, si imperatulu si respunse de trei ori că nu-i taia. „Atunci — grai imperatés'a — eu me ducu, unde me ducu doi ochi, pentru că eu vedu, că ei nu sunt de semnu bunu in casa nostra!“ —

Imperatulu — casi toti ómenii, carii trebuie se faca dupa voi'a muierloru — n'avú ce face, si a prinsu meii si i-a taiatu; érã im-

Bogășia-montana, de comisariu introducător, era capelanul din Petrovosele și catichetom. din Panciova, Petru Murgu, de comisar permanent pentru districtul școlariu, iar alu protopresbiteratul Caransebesiu, cu locul de conferință orășniul Caransebesiu; —

10. Ferdinandu Chirita, invet. la școlă conf. din Lugosiu, de comisariu introducător, era Ilie Susa invet. la școlă elem. din comună milit. Nicolintiu, de comisariu permanent pentru districtul școl. alu protopresbiteratul Mehadii, cu locul de conferință Mehadia; —

11. Vincentiu Gorgutu, invet. la școlă confes. din Merena de comisariu introducător, era Petru Stepanescu, invet. în Corva de comisariu permanent pentru districtul școl. alu protopresbiteratul Panciovei, cu locul de conferință Petrovosele.

Comisarii școlari au de a se infacisii la sectoratul suprem școlariu în Caransebesia conferințele ținându cu densii în 23, și 25 augustu cal. v. n. c. spre a primi indicațiunile și informațiunile necesare; conferințele cu invetatoriile în deosebitele districte au să se țină în 28, 30 și 31 augustu, 1. septembrie c. v. 1871, la care sunt provocați invetatoriile a lua parte.

Caransebesiu, 12 iuliu 1871.
Consistoriulu diecesanu alu Caransebesiului.

ROMANIA.

București, în 17/29 aug. 1871.

(V.) *Doștești mari* preocupa și spiritele astăzi în România: a) că — ce-o să fie, ce-o să se alăga de drumurile de feru mane? Cu alte cuvinte: — cum o să se încheie finalmente cestiunea Stroussberg? — b) — ce-o să fie rezultatul, cum o să se curegitațiunile efrunte ale ovreilor?

Facia de ambele stă — cestiunea tronului, adu că cu ambele ea stă în reportu de reciprocitate.

Ambele susținse cestiuni sunt multu complicate, de cătu ca ele să pōta fi periculate și lamurite în marginele unei simple răspundintie; 6r reportulu loru spre tronul și mai intimu, complicatu și dificilu. Tre-deci să se me restringu a vi le indegetă mai multu, de cătu a li face o descriere și critica aiata.

Din multele și pasiunatele critice ce cestiunea Stroussberg, adeca a drumurilor de feru, a aflatu în sute de foi straine în Europa intrăga, opiniunea publica la noi s'a aminatu și convinsu în tōta deplinatatea, cumca Stroussberg și cu companistii sei, ca o bancă de furi rafinați, a întreprinsu a *jafu ti'ra romană* prin midlocirea concesiunei; 6r și departe cumca votulu camerei, carele a nicicic concesiunea și a primitu a garantă și adăună numai adeverata și reală valōre a drumurilor de feru în fapta essecutate, acelu

votulu este indreptatitu din ori-ce punctu de vedere; facia de carele deci nici o potere în lume nu pōte să aiba ceventu a se redicā. Sbere și racnēca domniului din Berlinu și Viena cătu vor voi, dreptulu este în partea Romāniei, și ea nu va cede, și sub presiunea nemtiului și magiariului ea atātu de putienu se va plecā a dā de pomēna nemtișioriloru detentori de obligatiuni — *măcar unu procentu* mai multu de cătu ce li va compete dupa valōrea teptiva a drumurilor de feru essecutate, cătu de putienu se va invoi ea candu-va a permite o *legatura la Brasiov* a drumuriloru nōstre de feru cu cele unguresci, prin care legatura aie nōstre, atātu de scumpe, s'ar taia prin midlocu, totu transitulu apusului spre Oriente s'ar dā în esplotarea Unguriloru, 6r Romāniei s'ar causā o dauna, unu scadiementu de multe milliōne prē ficcare anu.

Lungu timpu Romānia n'a priceputu acestu mare interesu, și de aci a provenitu esitarea guvernialorū și chiar a dīaristiceii ei. Astăzi impetulu atacuriloru și intrigelorū unguresci i-a deschisu ochii; Romānia dejā conōșce că se lucra: care din cele douăe linie ferate „natiunale”, cladite cu enormi spese, — *Oradea-Clusiu-Osiorheiu* adeca, s'eu *Galati-Ploiesti-Craiova-T-Severin* — s'eu *devina pururi passiva*? Cunoscendu o data natur'a și importantia acestei cestiuni, s'eu credeti că opiniunea publica la noi va invigilā, ca nici unu regimū, ori alu cārei partite ar fi elu, s'eu n'ar pōda din vedere acestu mare interesu alu țierei.

Intecmai orientata este astăzi opiniunea publica și în privintia infernaleloru planuri ale ovreiloru specialu, și ale strainiloru peste totu. Veti săi că „*Alianti'a univesale*” a țidaniiloru din tōta lumea a luat a supr'a-si, a ocupā și a cucerit țier'a romanēca pe sēm'a strainileru adeca pertru a o desnatiunalisā și astfelu a sterpi elementulu latinu de la Dunarea de diosu, din Dacia lui Traianu, care elementu pururi a fostu unu mare și durerosu spinu în ochii slavismului și germanismului.

Midlocēle combinate de „*Alianti'a univesale*”, au fostu urmatōriile: a) *Cosmopolitismulu* cu marele seu profetu *Titu Liviu Maiorescu*; b) *MSa Domnitorulu Carolu* și cu famili'a sa; c) *Consululu de aici alu Americii* nordice și cu totii ovreii și totii nemtii și ungurii. Organu de publicitate s'a fostu întemeiatu cu banii *Aliantieii „Rumānische Post”* și atātu sub protecțiunea americanului.

Am numitu acēsta aventurōsa întreprindere cu multoraticulu — „*infernale planuri*”, pentru că desi scopulu principale este *unulu*, acelu pe care-lu aretai mai susu, totusi portandulu acelu infernalu scopu și cu directiunea sa intru tōte caracterulu infamiei și diaboliei, elu cuprindea în sine una intrăga sistemă de planuri și tendintie partiali. Strainii cu totii atientia la nemicirea romanismului, adeca a elementului romanu; jidovii tindeau a-si face o nōua Palestina, unu imperiu alu loru din pa-

mentulu Romāniei; nemtii și croian unu paradu pentru coloniile lorū și o piață prē buna pentru a estinde productele industriei lorū; magiarii credeau că vor pacali prē totii pentru a estinde marginele marelui *Magyarország* pan' la Marea-nēgra, și de aci pan' la Adria; slavii, și a nume muscalii sperau că prin tōte li se va deschide drumulu lorū spre Oriente; americanii cautau acoliā punctulu de radiemū pentru de a-si pune parghi'a amestecului și influintiei în Europa; dūlu Titu Liviu Maiorescu și compania țienea sicuru că astfelu va se devina țier'a și milliōnele pe man'a lorū spre a si saturā nesatiulu ambițiunei și poștei de imbuibāri! etc. etc. Totu atātu planuri spurcate.

Dar demni confederati s'au apucatu a-si realizā aceste planuri prē oblu, prē cu scōmotu și fora rusine, în cătu desteptara din somnu și alarmara pana si pe cei mai letargici. Cosmopolitii în sesiunea trecuta a Camerei s'ifecara de capu si astăzi sunt desconsiderati de lumea onesta intrēga. Ovreii și ceialalti speculanti straini prin obrasnicia lorū dederu impulsu și provocara ca o forti'a la lumina Institutulu „*Dacia*”, institutu puru romanu pentru asecuratiuni de totu felulu, carele, abiā de douăe luni în viētia, prosperēdia admirabilu și mereu-mereuasi s'cōte averea romana din pungile strainiloru. (Aci, la infintiarea și administrarea acestui institutu salutaru, romanii nostri pentru prim'a 6ra aretara în fapta că sciū so fia — intielepti, energiosi, acurati și neobositi. Dar despre starea și progresule *Daciei*, mi rezervu a vi scrie ocașionalmente specialu: Va fi bine ca „*Albina*” DVōstre din Sibiu să se ogindēca si ea în cāile *Daciei* și ca ambele să-si intinda man'a peste Carpati!)

Si acum — ah! am ajunsu să vorbescu de „*Rumānische Post*” și de — *Carolul Domnitorulu*. D'asi potē mai bine să tacu! Dar celar mai importā a tacē despre lucruri, cari ele incesi se vestescu în gur'a mare și pre cari intrēga natiunea nōstra le sente cu dorere! — „*Albina*” — scimū totii prē bine, că nu pune la toba slabituniile și rusinea natiunale, și — este cunoscutu de totii că facia de partitele nōstre ca este neutrăle, nepreocupata; — totusi ea nu se cuvine, nu pōte se ignore intemplari, fapte, cerōstantie positive, esite la lumina lumii ele incesi, — măcar cătu de durerōse ar fi ele.

Cam murdara și nemorală, adesea chiar fora totu tactulu este press'a Romāniei în generalu, cea ce scrie nemtiescē specialu. Legea de pressa permite acēsta și atātu ajunge pentru ca unii 6meni fora destula sciintia și consciintia — să lucre astfelu, Dar *Rumānische Post* a trebuit să vina pentru ca să puna corōna obrasniciei și brutalismului; — și romanulu luni de dile a toleratu tōte cu o nepasare fora esemplu, pana ce septemana trecuta, intr'o *Epistolă deschisa catra Domnitorulu Carolu* isbi atātu de cumplitu în dur'a-i capatinz, în cătu întregu corpulu natiunale se cutremurā și

pricepū că — nu mai e gluma, că — dōre de mōrte! —

Ori unde în alta țiera de se facea natiunei indigene unu astfelu de afrontu de catra straini, just'a indignatiunea și vindieta în momentu s'ar fi rescolatu și-i sfarimā pe acei straini de nu se mai affā nici urma dupa ei: aici la noi peste o septemana fū de lipsa pana abiā dīaristic'a romana să ajunga a se orientā și a-si sprime indignatiunea, și mai alte optu dile pana să ajunga a se pune în miscare și autoritatea publica. Ah, dar publiculu celu mare la noi inca n'a apucatu a deveni factore în viētia de statū! Pe acēsta pentru a-lu desteptā, lumina și regulā nu s'au ingrigitu nici rosii, nici albi, nici surii, nici negrii!!

Acea nerusinata epistolă deschisa — crediū că o cunōșceti, căci ea dejā cercula prin tōte foile straine, cari tōte o esconta în contra romaniloru; deci nu voiū vorbi aici despre ea mai multu, decātu că ea în multe drasticē cuvinte cuprinde pe scurtu stāt'a că — *Domnitorulu este ingagiatu jidaniiloru și strainiloru, este ingagiatu a dā țier'a pe man'a acestor'a, cari singuri ilu potū sustienē pe tronū, precum ilu potū si tranti, decā cūvindu n'ar veni a-si implini ingagiamentulu!* —

La vr'o 8 dile dupa aparerea acestui apelu, atātu de compromitiertorū pentru tronul și insultatorū și atacatorū de natiunea romana, justiti'a s'a pusū în lucrare contra „*Rumānische Post*” și politia a începutu a cercetā ca să afle pe autorulu acelu articlu; dar a ambiatu biēt'a politia cătu se pōte de reu. Din intemplare s'eu din adinsu, — cine ar sci să alēga, agentulu politiei s'a adresatu pentru aflarea și arestarea autorului chiar catra autorulu, carele intieleghendu intentiunea autoritatiei, iute a trecutū la plimblare preste Dunare, și acum si bate jocu de țier'a romanēca și de politia ei. Intr'aceea „*Rumānische Post*” s'a sistatu; dar se suna că consululu Nord-Americii dejā a facutu preparatiunile necesarie pentru edarea unui altu diariu de aceasi colōre și programa. Va se dica, strainii s'au bagatu ca niscari talhari în insasi a nōstra casa pentru de a ne ucide și de a ne despoia de mosia nōstra! Mahalalele Bucureștilorū au peste 150,000 de romani, vertosi ca pētr'a, dar fora consciintia de sine, de interesulu și demnitatea sa natiunale, căci asiā i-au crescutu — ciocoi, — de o potriua cei rosii, casi cei albi si cei pētriti! Si decā va fi să se destepte din nesciintia sa elu de sine s'eu prin vr'unu Tudorū acelu poporū bucureșenu adeveratu romanu, elu mai antaiu de tōte acelorū ciocoi va cere sēma de perfdi'a și negrigintia lorū, apoi si va resbunā a supr'a strainiloru. Sē țieneti minte! —

Mai alte necesari mici și mari ce avemū cu administratiunea și politica interna și pentru nemoralitatea și necapacitatea autoritatiloru publice le trecu cu vederea, din acea simpla consideratiune, că ele nici nu sunt mai mari, nici mai multe de cătu sub celelalte guvernii precedent-

eratăs'a a chiamatu douăe femei, li-a platitu și le-a tramisū cu matiele ca să le spele bino riu, și li-a priritu tare ca să nu scape nici unu matiu pre apa. ⁵⁾

Femeile mergendu cu matiele la riu, s'au trebaturu un'a pe alt'a, că 6re ce pōte fi cu matiele aceaste, si ajungendu la riu, spelara matiele și un'a dise: „Aid' noi să dāmu drumulu douăe darabele de matie pre apa, — un'a se arunce unulu, și un'a altulu, s'eu vedemu ce-o să fia?!” — Si ele lasara matiele pre apa și se re'tōrōsera a casa la imperatēs'a.

Matiele mergeau pre apa în diosu, și unde s'au opritu, acolo s'au prefacutu din ele cei doi feti cotofeti, cu perulu de auru. —

Copilasii de locu pornira pe apa în susu, și nu sciau în cātro se mērga!

Atunci Ddiu se cobōre și se face omū betranu, și ese în cale si li dā cāte o camēșia și cāte unu ciocanelu de auru, li arēta calea catra cetatea imperatului și li spune ca să bata cu ciocanelele la pōrta decā va fi inchisa, — și apoi omulu betranu se face nevediatu.

Tocmai în diu'a aceea s'a intemplatū de imperatulu a ținutu siedietōre de prunci numai cāte de 5—6 ani, ca să insire margele scumpe pre fire. ⁶⁾

Copiii intrandu în cetate au datu de curtea imperatului, și o muiere⁷⁾ vedindu-i pe afōra i-a bagatu în curte, și imperatulu auidindu de ei, i-a chiamatu în lăintru. Copiii intrandu în casa, s'au inchinatu imperatului, și i-au sa-

rutatu manile și piciorēle și tōta cas'a s'a luminatu de perulu lorū de auru!

Imperatulu se mirā de asiā minune și întrebā: „De unde sunteti voi?”

„Noi suntemu de aici! — respunsera pruncii de o data.

„Dar cine e tatalu vostru și mam'a vōstra? întrebā imperatulu.

„Tu esti tatalu nostru, dara mam'a nōstra e aceea, pe carea ai bagat'o în gunoiu!”

Imperatulu tresari de vorbele copiloru, și de locu cugetā că fetei frumōse i s'a facutu nedreptate. „Apoi ati cunōșce voi pe mam'a vōstra? — întrebā imperatulu — decā vi voiū aretā-o?!”

„Cunōșcemu!” respusera pruncii. Si imperatulu cerū de la ei ca să povestēca intemplatiua; 6ra pruncii insirandū la margaritariē — începura. A fostu o data unu imperatū — insirative margaritariē — și a plecatu prin țiera. — insirative margaritariē — și a vediatu trei fete lucrandū la canepa — insirative margaritariē, — și asiā au povestitu tōte acelea.

Imperatulu de locu aduse pe mam'a lorū, și întrebā: „Acēsta e mam'a vōstra? 6ra pruncii o cunōșcū, și au cursu la ea, și mam'a i-a luatū în braoie și cu lacremi i-a sarutatū.

Imperatēs'a a tacutu ca muta, nu a sciutū ce să mai dica, 6ra imperatulu a poruncitu ca să se aduca unu calu orbu și sciopu, și s'a adusu unu calu slabu de i se vedea matiele în fōle, și a legatu pe imperatēs'a de cōd' a calului,

și calulu a fugitu prin cetate, de s'a facutu prau și pulberu din imperatēs'a. ⁸⁾

Apoi imperatulu s'a bucuratu multu de copiii sei cu perulu de auru, și a facutu veselie mare, și se veselescu și adi, decā nu vor fi moritu. —

III.

Variatiuni particulare.

În unele esemplarie sunt variatiuni la unele impregiurari.

¹⁾ La Schott e numai fēta, carea trece pe langa unu tineru, în diu'a candu acēsta voiā să se cunune, fet'a i promise doi copii cu perulu de auru, junele și lasa mirēs'a, și iē fēt'a de nevēsta, și pe mirēs'a de rōba. — La Haltrich sunt douăe fete, un'a lucra la grāu, alt'a la canepa, și fetiorulu de imperatū pe cea mica o iē de nevēsta, pe cealalta de bucatarēs'a. La Fundescu, Vegezzi Ruscala și Radovanu sunt trei fete.

²⁾ La Schott intrig'a o face mirēs'a imperatului, la Haltrich bucatarēs'a, la F. o rōba, la R. muierea imperatului.

La H. și F. se nasce unu fetioru și o fēta, — la ceialalti doi fetiori.

³⁾ La Schott crescu doi meri, la ceialalti doi bradi. La H. și F. se facu douăe scanduri, la ceialalti paturi. —

⁴⁾ La F. tat'a dōrme pe fetioru și muierea pe fēta.

La S. nu se pomenesce de sobinteie, și fora spunerea causei se fēta doi mei de auru, — la F. e numai o schinteia.

⁵⁾ La S. se scapa unu matiu, la ceialalti douăe. —

⁶⁾ La Radovanu e pomēna, — la S. claca de torsu. La S. copiii se intolnescu cu mam'a lorū, și deodata intru la imperatulu.

La ceialalti siedietōre ca să se insire margaritariē.

⁷⁾ La F. sōrele a datu fetiorului unu cutitu și fetei o furchitia ca să se jōce, și unu unchiastu i-a dusu la imperatulu în casa.

⁸⁾ La H. imperatēs'a vedindu că se descopere fap't'a ei, fuge la riu să se innee, servii o prindu și o ingrōpa pe ea. Imperatulu tramite în țier'a celoru 7 smeii ca să aduca apa viua și inviēza pe mam'a copiloru!

La S. o iēta imperatulu, insa o scōte din casa, la F. o lēga de doi cai, unulu de la munte altulu de la balta.

Povēsta de la dlu Vegezzi nu are tōte partile, — e o variatiune ce pōte stā si de sine. — Aci doi feti prefacuti în bradi vorbesou multu cu mam'a lorū, și se tanguie la olalta prē durerosu și frumosu. Fulgerulu aprinde bradii, douăe schinteie se ducū la ceru și acolo se prefacu în stele, apoi mam'a merge la riu, se plange dupa copii și copiii din stele se coborū la ea. Descrierea e ceva maretiu!

La capetu se va vedē lips'a impartasirii si acestorū specialitati, — pentru că diferintiele ce erau cu mii de ani mai nainte, reaparu și în povēsta!

(Încheierea va urmā.)

ti. Nu potemu, pentru că nu suntemu indreptătiți, a aștepta o administrațiune promptă și morală, pre câtu timpu capii statului nu sunt morali, nu sunt corecți.

Domnitoriulu *Carolu* facia de tôte se arêta câtu se pôte de indeferinte și chiar nepasatu. Elu 'și cauta de plăcerile sale familiari și lasa — cum dicea proverbulu neotiescu — „a fi tôte cinoi cu parchia.“ Natiunea dormiteza, putiene gure rele sbera de se spargu, și cu atât'a lucrulu s'a gatatu! — Bunu nêmu acesti romani, întocmai ca întiepti ce sunt conducători lui. Aude poporulu nostru bucurescênu de conspirări, afronturi și trădări perfide a unu'a sêu altu'a mare, și — ce credeți, cum 'și resbuna? Elu dice: „Las' c'o sê-i dee lui „Romanulu“! — sêu: „Las' că vine pe man'a „Ghimpelei“ — er' hotii 'și ridu în pumni și de „Romanulu“ și de „Ghimpele“ și de „Asmodeu“ și de tutti quanti! — Astfelu cêr'ta și insult'a ordinaria, cede ani n'nteruptu se continua prin foile nôstre, și-a perditu tîent'a deplinu și a devenitu unu lucru fora tóta valôrea. Sê invetie și ai DVôstre din colo cum printr'o întrebuintiare rea și fora totu cumpetulu și perde valôrea critic'a și dogian'a diaristica!

Am devenitu pré lungu și — cauta sê nechei; totusi n'o potu face fora a amintî căteva putiene cuvinte si despre „Societatea academica“. Dorere că n'am nimicu imbucuratori a Vi spune, de cumva nu V'ati multiamî cu atât'a că — estu timpu s'a completatu mai usioru de câtu alta data. A usioratu completarea și acea superatiôsa impregiurare că dnii Alessandri și Fontanini, au renunciatu onôrei de membri, er' neuitaverulu nostru barbatu *Alecu Hurmuzachi* a esitu dintre cei vii. Mai sunt în viétia 17 membri, dintre cari 11 sunt presenti: *Lauriunu, Massimu, Alessandrescu, Sionu, Babesiu, Hodosiu, Odobescu, Papiu, Romanu, Baritiu* și *Jonescu*. Se infacisiasse și *Cogalniceanu*, dar a purescu la Putna, unde cu *Sbiera* va reprezenta societatea academica. Societatea lucra parte în pleno, parte ca sectiune filologica. Joia trecuta ea tîenî o siedintia publica, intr'o clasa a Universitatii, căci ea n'are localu, și-si muta cortulu în totu anulu în alta localitate. Nu sciu vr'o apucatură politica a ei, sêu a guvernului nostru sêu dora organizatiunea gresita a ei, precum pretinse anu dlu Babesiu, va fi adus'o de a decadiutu și nu mai are vedia nici în diosu pré multa, er' în susu de feliu! Totu respectulu membriloru ei, fora descalnire; siedintia publica îi a retâ demni de scaunele ce ocupa: dar în totale corpulu nu prospera. Insa despre acêst'a alta data specialu. În siedintia publica secretariulu generalu dlu *Massimu*, și-a facutu raportulu despre anulu espiratu și dlu *Odobescu*, a facutu critic'a traductiuniloru lui *Juliu Cezare*, de bello gallico. Au incursu, precum am întielesu, cinci lucrări, dintre cari Societatea nici pe un'a n'a aflat o deplinu corespondintoria, dar a aflatu că duoue se apropia de perfectiune; din care cauza a decernatu ca premiulu de 150 galbeni sê nu se acorde nici unu'a ei pentru incuragiare sê se imparta între amoele ce se apropia de perfectiune. La deschiderea epistoleloru cu numele traductoriloru s'a aflatu că unulu este dlu A. C. *Copacineanulu*, profesore de limb'a latina la seminariulu de Romanu, er' celalaltu e dlu advocatu din Fagarsiu Arone *Densusianulu*. Areopagulu nostru literariu a mai prononciatu, că deca dlu *Copacineanulu* va primi a-si conforma opulu observatiuniloru emise în critic'a dlui *Odobescu*, adeca va schimbâ terminologi'a franceza a obiectelor de reabelu cu un'a mai romana, Societatea primesce a-lu tipari pe spesele sale. Oplu dlui *Densusianu* are frumoase vertuti, insa metodulu de traducere, mai multu dup'o traducere franceza decâtu dupa originalulu latinu, a fostu caus'a pentru carea Dsale nu s'a potutu oferi conditiunea și favorulu ce s'a oferitu dlui *Copacineanulu*. — La premiulu de 400 galbeni, publicatu pentru partea sintactica a gramaticii romane, nu s'a aretatu nici unu competinte și asiâ se vorbesce că Societatea va publicâ nou concursu pana la 1. aug. 1873 și inca cu trei premia, unulu de 400, unulu de 200 și unulu de 100 galbeni pentru asemenea opu. Altele mai amenunte despre Academi'a nôstra literaria — credu că vi se vor reportâ din alta parte. —

Teatru nationalu în Aradu.

Ultim'a representatiune se dade în 19 augustu; s'a jocalu pies'a: „*Tieranulu din timpulu lui Tudoru*“ comedia-drama nationala istorica cu cantece în 3 acte de dlu *Pascali*. — Essenti'a aceste piese este o epizoda dintim pulu revolutiunei Romaniloru sub Tudoru Vladimirescu la anulu 1821, cu musica noua nationala a nume compusa. —

Cu parere de reu trebuie se amintiescu, că — din cause intrevenite nu potui participâ la acêsta representatiune, ca sê fiu potutu petrece cu atentiune decurgerea ei spre a o descrie conformu angagiamentulu. —

Audu insa, că acêst'a a fostu coron'a representantiloru și a fostu revocatori de unele reminiscintie nationali memorabili, de aceea dlu M. . . . u ar face unu servitiu placutu onorabililoru lectori ai acestei pretiuite foi, deca conformu promisiunei date, ar face recenseniune și a supr'a acestei representatiuni respective piese. —

Ca de incheiare nu potui lasâ neaccentuata expresiunea de recunoscintia a dlui directoru teatralu *Mihail Pascali*, de care în avisulu ultimei sale representatiuni se folosî, adresandu unu dulce *Adio* publiculu spriginitoriu. Acêst'a suna din cuventu în cuventu:

Luandu-mi diua buna din acestu orasiu, sum detoriu și ca artistu și ca Romanu a multiamî francamente Publiculu binevoitoriu, care mi-a datu concursulu seu spre a-mi face mai usiora greu'a mea insarcinare. — A multiamî pressei care n'a tractatu cu atât'a delicatetia; er' în fine a multiamî Romaniloru cari întielegendu că numai prin o solidaritate comuna o natiune pôte prospera, se pôte întari, au luat sub scutuloru lor încercarea mea, ideia mea: adeca *Romanismu, progresu, devoltare nationala prin industria, prin arte, prin sciintia!* *Pascali*.

Gratulâmu dlui directoru *Pascali* și întregei societati teatrale, multiamindu-li din inima pentru fratiesc'a ospitalitate multu delectatoriă, prin care ni-a datu ocaziunea d'a invetiâ, și d'a esperia multe bune și folositorie în viétia și societatea omenesca; dar mai vertosu piesele vor fi servindu veri carui Romanu bine sentitoriu și seriosu cugetatoriu de viue esemple, caror'a avemu sê ne acomodâmu pururiâ. —

Varietati.

(*Necrologu*.) *Teodoru Janculescu*, bravulu investitoriu din comun'a *Beba*, (cottulu *Torontalului*), în 16/28 augustu a. c. între 3 și 4 ore d. m. în etatea cea mai frumoza a barbatiei, adeca în alu 44-le anu alu vietii și în alu 24-le anu alu functiunarii sale ca investitoriu — fû rapitu prin môte silnica dintre cei vii. Ilu geloscu: soci'a sa *Marta*, uniculu seu fiu *Romulu*, toti cousangeni, întrega comun'a *Beba*, toti amicii și cunoscutii. — Natiunea a perditu în reposatulu unu fiu zelos; pentru aceea merita sê-i dicemu cu totii: *Fia-tieren'a usiora și memori'a eterna!*

(„*Semenatoriulu*“.) fôia politica ce apare în *Berladu* și stâ sub conducerea unu amicu alu aprigiloru nostri antagonisti, aceloru antagonisti, cari au iesutic'a maniera d'a ni atribui noue pecate și slabitiunile lor, — intr'unu nru mai prôspatu, precum aflâmu din „*Telegrafulu*“ de Bucuresci, er' vine a ne atacâ, cautandu nodu în papura. Noi dejâ, o data am adresatu dloru de la *Semenatoriulu* o provocare, unu apelu la onôrea lor pentru asemene atacuri fora totu temeulu: asta data nu potemu se scimu pretestulu din carele vine a se legâ de noi și a ni face afrontu, deci nici nu scimu ce sê-i mai dicemu; éta insa ce-i dice „*Telegrafulu*“ de Bucuresci:

— *Semenatoriulu*, confratele nostru de la *Berladu*, în ultimulu seu numeru pare că ar avé intentiunea sê asemene discordia între fratii nostri de dincolo de Carpati, dicendu că dlu *Babesiu*, redactorulu diariulu „*Albina*“, ar fi „capu directu alu confesionalismulu d'acolo.“ — Ne mirâmu de asemene expresiuni neprecugetate, de ore-ce nu credemu că „*Semenatoriulu*“, seu ori-cine altulu, ar poté demonstrâ cu argumente rationabili și prin fapte necontestabili, ca dlu *Babesiu* ar fi lucratu vre-o data pentru confesionalismu, adeca pentru desbinarea romaniloru din punctu de vedere religionariu sêu confesionalu, din contra noi pré usioru am poté demonstrâ, ca aderin-

tii sinceri ai dlui *Babesiu* sunt de ambele confesiuni, și multi dintre coreligionarii sei lucra contra politiceii într'adeveru nationale a dlui *Babesiu*.

(*Unu nebulu din fôme*.) Cetimu în mai multe diarie urmatôriele: Intr'un'a din seri o figura lunga, uscata, alba ca unu spectru, se rostogolâ cu misteriu pe micile strade din *Castello*. O vediura trei persône, si împinsi de curiositate, o urmarira pentru că fugiâ. Fusesse o alergatura lunga, obsitôria, incurcata, printr'unu labirintu de strade, de respantii de drumuri noroiôse, parasite, periculôse, pana într'o piatia, unde spectrulu cadîu câtu erâ de lungu intinsu pe pamentu. Erâ unu omu, nu erâ o fantasma; unu omu în flôrea etatii, frumosu, blondu, vigurosu, care abiâ esitu din talamulu nuptialu, amblâ cautandu . . . sê radia vre o barba! Erâ nebulu seracutiulu! nebulu din cauza că, barbieriu de profesiune, de o septemana nu potuse cu propri'a sa munca sê procure o bucata de pane flamendie sale familii.

(*Salonulu si oficin'a dlui D. Duca în Aradu*.) Cine s'ar întemplâ sê aiba pofta și trebuintia d'a aflâ unu salonu curatu și elegante, unde se rade cu o desteritate rara, se taie și drege perulu bine și frumosu; unde la ordinatiunea medicala se facu tôte operatiunile chirurgice cu promptetia, iute și efitnu, a nume se tragu dinti și mesele, se punu lipitori, se slobode sange și altele, — acêl'a sê caute în *Aradu*, în cas'a sinagogeii ovreesce localitatea romanasiulu nostru *Dem. Duca*, și va fi satisfacutu în tóta privintia. —

RESPUNSU.

Dlui P. în *Aradu*. Atâte manuscrise urgente și cu multu mai vechi aștepta publicarea lor, încâtu pana în nrulu viitoriu ni este absolutu cu nepotintia d'a satisfaca. Apoi asemene afaceri se tramitu la ori care diariu, — era cu deosebire la unulu carele are sê reprezenta întereasa atâtu de multilaterală și apare numai de dôi ori pre septemana — multu în câte 10—20 de siruri. —

Invitatiune.

Findu că statutele Reuniunei investitoriloru romani *Selagiani* prin rescriptulu ministerialu de sub Nr. 16,356 dtto *Buda* în 1. augustu 1871 s'au aprobatu și întaritu, avemu onôre a invitâ pre toti d. d. investitori romani din *Selagiu*, precum și pre alti iubitori de caus'a investimentulu ca pentru constituirea definitiva a numitei Reuniuni sê binevoiesca a parteoipâ la prim'a adunare generale ce se va tîenî în *Siumleulu Selagiu* la 10 septembrie st. n. 1871.

Siumleu, în 12 augustu 1871.

3—3 *Presidiulu interimalu.*

Anunciu.

Subscrisulu se recomanda tuturoru presiedintiloru sinodali, comitetelor și tutoriloru ras. biserici de relegea gr. or. ca maestru luminariu, carele dupa o locuire de 20 ani prestrada *sierpelu* în *Aradulu-vechiu*, mi-am stramutatu locuintia totu în aceeasi strada Nr. 11. obligandume a servi și mai departe în totu timpulu si precisu pre sêm'a ss. biserici din dieces'a *Aradulu*, cu lumini de cêra curata, mari și mici precum, faclii în tota form'a și altele ce se tîenî de a mea maestria, câtu mai fine, frumoze, bune și cu pretiu efitnu, — remanendu cu tóta stim'a

În *Aradu*, 25 augustu 1871 ss. n.

Davidu Baruchu maestru.

2—3

Concursu

Pentru vacant'a parochia din comun'a *O. Apati*, protopresb. *Oradei-mari*, comitatulu *Bihar*, se escrie concursu.

Emolumintele sunt: una sessiune de pamentu de clas'a a II; birulu câte una vica de la 110. case; stôl'a indatinata și cuartiru liberu.

Concurentii, cari dorescu a dobandi acêsta parochia, au recursurile lor a le adresâ Comitetulu parochialu din *O Apati* în întielesulu Statutulu organicu, tramitiendu-le deadreptulu la respectivulu protopopu mai multu pana în 29 augustu a. c. st. vechiu, căci atunci se va efeitui alegerea.

Datu în *O. Apati*, în 1. augustu 1871.

2—3 *Comitetulu parochialu*

cu convoirea mea:
Simeonu Bica m. p.
Protopesv. *Oradei-mari*.

Concursu.

Pentru ocuparea a loru dôi pos tûri investitioresci la scôlele confesionale gr. orient. un'a scôl'a din susu langa biserica, alt'a din diosu în comun'a *Covasintiu*, dieces'a *Aradulu*; protopresbiteratulu *Vilagosiulu*, cu terminulu pana în 8 septembrie stil. v. care va fi și diu'a alegerei. Emolumintele sunt precum la unulu, asia și la celalaltu 350 fl. v. a. 12 meti de grâu, 6 meti de cucurudiu, 12 orgii de lemne din care este a se încaldî și scôl'a; cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupâ aceste posturi sunt avisati a-si tramite pana la terminu recursuriloru loru provedinte cu estrasu de botediulu, cu atestatu de moralitate, cu testimoniulu despre absolvarea cursuriloru pedagogice, și de calificatiune cu calculu bunu, — precum și despre absolvarea de 4. clase gimnasiale, sêu 3 reale — catra Comitetulu parochialu din *Covasintiu*, în fine se recere ca si unulu și altulu recurrentu sub durarea concursulu, sê se infacisiedie în persôna nainte poporulu din *Covasintiu*, aretandu semne da progresu catra biserica și scôla. —

Covasintiu, 25 iuliu st. v. 1871.

Massimilianu Balintu m. p.
presiedintele Comitetulu parochialu din *Covasintiu*.

Cu scirea și contielegerea mea:

Joanu Moldovanu m. p.
inspectoru cercualu.

3—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu investitiorescu confes. în comun'a *Bazosiu* se deschide concursu pana în finea lui aug. st. v. 1871.

Cu acestu postu sunt legate urmatôriele emoluminte: 80 fl. v. a. 4 jugere de aratura, 3/4 jugeru de gradina, 20 meti de grâu, 20 mesure cucurudiu, 100 lb. sare, 100 lb. clisa, 18 lb. luminari, 10 stangeni de lemne, din care se va încaldî și scôl'a.

Doritorii de a ocupâ acestu postu au sê si tramita recursule sale instruite cu necesarielu documente despre scôlele pregatitorie, despre absolvarea preparandiei, despre essamenulu de calificatiune și — celu mai putienu de 4 clase capitale, fora de care nu se vor primi recursule, — despre portarea morala etc. pana la terminulu prefiptu la inspectorulu de scôle cercualu alu *Temisioarei*.

Petiitiunea va fi scrisa cu propri'a manâ și stilisata catra Comitetulu parochialu din *Bazosiu*.

Comitetulu parochialu.

3—3

Dr. Vasiciu, insp. scolaru.

Concursu.

Devinindu prin abdicarea investitorulu betranu *Joane Simu* vacanta statinnea investitorea scôl'a confesionala gr. or. din *Rachitova*, protopresbiteratulu *Oravitiei*, se escrie concursu pana în 1. septembrie cal. vechu 1871 — Emolumintele sunt: 100 fl. banii, 100 lb. clisa; 25 lb. lumini; 50 lb. sare; 40 meti bucate (cereale); 2 lantie pamentu aratoriu; 8 stangeni de lemne din cari sê se încaldiesca și scôl'a; cuartiru liberu și gradina de legumi. Din tôte aceste emoluminte a patr'a parte se va dá investitorulu betranu în forma de pensiune. —

Doritorii de a ocupâ acestu postu sunt avisati, oâ pana la terminulu de mai susu sê-si tramita recursurile lor, instruate cu documentele necesarie de calificatiune, adresate Comitetulu parochialu — la domnulu protopopu și inspectoru scolaru *Jacobu Popoviciu* în *Oravitia*.

Rachitova, în 8 augustu 1871.

Comitetulu parochialu

2—3 în contielegere cu dlu protopresb.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa parochulu gr. or. din comun'a militara *Borlova*, protopresbiteratulu *Caransebesiulu*, se escrie concursu cu terminulu pana la finea lui augustu a. c.

Emolumentele sunt: 1/3 parta din totu venitul parochialu.

Doritorii de a ocupâ acestu postu, sê-si dee recursule bine instruate în întielesulu Stat. org. adresandu-le Comitetulu parochialu.

Borlova în 1. augustu 1871.

Comitetulu parochialu

în contielegere cu dlu protopresbiteru
Nic. Andreovicu.

3—3